

እስካሁን ያልተመለሰልኝ ጥያቄ!

ጎንደር ከተማ የተካሄደውን ሰላማዊ ሰልፍ በህገ-መንግሥቱ መሰረት በማን ህጋዊ ቁመና ባለው አካል ተጠይቆ ተካሄደ?

በኢትዮጵያ ህገ-መንግሥት መሰረት ሰላማዊ ሰልፍ ማድረግ የዜጎች ገደብ ያልተጣለበት መብት ቢሆንም ነገር ግን ሰላማዊ ሰልፉን ለማድረግ የሚከተሉት ነገሮች መሟላት አለባቸው፡

ሰላማዊ ሰልፉ ለማድረግ የሚጠይቅ አካል ከህዝብ የተወከለ ወይም ህጋዊ ስብዕና ያለው ተቋም ሊሆን ይገባል ይላል የአገሪቱ ህግ። ምክንያቱም ይህ የህዝብ ውክልና ወይም ህጋዊ ስውነት ያለው አካል ስለሰልፉ ዓላማ፣ ሰልፉ የት እና መቻ እንደሚካሄድ፣ የሚያስረዳ ደብዳቤ ለሚመለከተው እና ሰልፉ ሊካሄድ ለታሰበበት ከተማ ከንቲቫ ጽ/ቤት ወይም የከተማ አስተዳደር በማስገባት ሊያሳውቅ ይገባል ይላል። የተጠየቀው የከተማ አስተዳደርም ሰላማዊ ሰልፉን የመከላከል መብት ባይኖረውም ነገር ግን ሰልፉ ሊካሄድ በታሰበበት ቀን ሌላ ህዝባዊ ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ ክንውኖች ካሉ ወይም ሰልፉን ጥበቃ ለማድረግ የሚችል የፖሊስ አካላት በበቂ ሁኔታ የሉኝም ብሎ ሲያስብ ሰላማዊ ሰልፉን ለሚያስተባብረው አካል የከተማ አስተዳደሩ በ12 ሰዓት ውስጥ ምክንያቱን ገልጾ በጸሀፍ ያሳውቅና እና ለሌላ ጊዜ ሰልፉ እንዲተላለፍ ለአስተባባሪው ቡድን ይጠይቃል። የአገሪቱ ህዝባዊ ስብሰባ ወይም ህዝባዊ ትኩረት የሚያትተው ይህን ነው።

አንድ አብነት ልጥቀስ እና ጎንደር ሀምሌ 24/11/08 ስለተደረገው ሰልፍ ጥያቄ የእመለሳለሁ።

የቅማንት አስተባባሪ ኮሚቴ ሰኔ 7/2007 ዓ.ም ሰላማዊ ሰልፍ እንደሚያደርግ ለአይከል ከተማ ከንቲቫ ደብዳቤ ፅፎ በግልባጭ የጎንደር ዞን አስተዳደር እንዲያውቀው ያደርጋል። አምባ ገነኑ እና የመላኩ ተፈራ ጋሻ አንሳ ግዛት አብዩ ግን የተጠየቀው የሰላማዊ ሰልፍ ጥያቄ ህገ-ወጥ መሆኑን ጠቅሶ (ልብ በሉ ህጉ ያስቀመጠውን ምክንያት አንተርሶ አይደለም) ነገር ግን ይህን በመተላለፍ ሰልፉ የሚደረግ ከሆነ ማንኛውንም እርምጃ የሚወስድ መሆኑን በመጥቀስ ሰልፉን ለሚያስተባብረው የቅማንት ኮሚቴ የማስስፋራሪያ አዘል ደብዳቤ ይልካል። ልብ በሉ የክልሉ መንግስት ህገ-መንግስቱን በቅጡ የማይረዱ አመራሮችን ይዞ ነው በ2025 መካከለኛ ገቢ ካላቸው አገሮች ተርታ እንሰለፋለን እያለ የሚጠቀሙት መጀመሪያ ህግን ጠንቅቆ የሚያውቅ አመራር ማብቃት ያስፈልጋል። ለነገሩ የዞን አስተዳዳሪ ለመሆን የክልሉ ፕረዚዳንት አማች ወይም አበልጅ መሆን በቂ ነው።

የቅማንት ኮሚቴም ይህ የግለሰቡ እብሪታዊ አቋም እንጅ ህጉ ይህን እንደማይል በመረዳት ሰልፉን ለማድረግ በ6/11/2007 ቅስቀሳ ያደርጋል። ለዚህ ህገ-ወጥ ድርጊታቸው ሽፋን ይሆን ዘንድ በመጀመሪያ የቅማንት ህዝብ ላይ በግፍ አልተኩስም ያለ አንድ የልዩ ህይወት ፖሊስ አባል ላይ በመኪና ፓትሮል ላይ እንዳለ በሌላ አባሉ በትዕዛዝ ተተኩሶ እንዲቆስል ከተደረገ በኋላ የጦር መሳሪያ አይደለም ደህና በትር እንኳ ይዞ ባለወጣው የቅማንት ኮሚቴ ላይ አላከኩት አቶ ግዛት። ለራሳቸውና እና ለጌታቸው ቃል በገቡበት መሰረት በግፍ ከ10 ያላነሱ የቅማንት ተወላጆችን በጅምላ ጨፈጨፉ። በዚህም የተነሳ አብዛኛው ኮሚቴ ተበራጎ ወደ ጫካ ገባ፣ ገሚሱ ወደ እስር ቤት ተጋዘ። ይህ ነው በቅማንት ህዝብ ላይ እየሆነ ያለው እውነታ።

ወደተነሳሁበት የጎንደር ሰልፍ ልመለስ እና ይህን ትዕይተ- ህዝብ ለማድረግ በማን ስም ነው ጥያቄው የተጠየቀው? የሰላማዊ ሰልፉ በእነማን ፊርማ ተፈርሞ ተጠየቀ? የእነግዛት ቡድን ለዚህ ሰልፍ ዝግጅት ማንን ሀላፊነት እንዲወስድ ጠየቁ?

ማንም አልተጠየም። ሰልፉ ግን እንዲደረግ በግልፅ በእነግዛት አብዩ ይደገፍ ነበር። ከወር በላይ በጎንደር ከተማ እምብርት ላይ ከመቶ ሺ ያላነሰ ወጭ የተደረገበት በሰልፉ ላይ የሚያዝ ባኑር እየተዘጋጀ ወደ ማተሚያ ቤቶች ሲገቡ እየታየ ማንም ምንም ሊል አልፈለንም። ህዝባዊ ሰልፉ ይከልከል እያልኩ እንዳልሆነ ግን አንባቢ ልብ ሊልኝ ይገባል። የእኔ ጥያቄ በማን ሀላፊነት፣ ውክልናውን ማን ሰጥቷቸው የሚለው ጥያቄ ግን እንዲመለስልኝ እፈልጋለሁ።

እከሁሉም በላይ እኔን የገረመኝ ምንም አይነት የመልካም አስተዳደር ጥያቄ በሰልፉ ላይ ባልተጠየቀበት ሁኔታ የክልሉ መንግሥት ግን ለዚህ ያልተፈቀደ ሰልፍ በመልካም አስተዳደር እጦት ስም ህጋዊ ሽፋን አላባሰውታል። የክልሉ የህዝብ ግንኙነት ኃላፊ አቶ ንጉሱ ጥላሁን «በጎንደር ከተማ ህዝቡ ይዟቸው የወጣው ጥያቄዎች የምልካም አስተዳደር ችግሮች በመሆናቸው መንግሥትም ይህን አድምጦ መልስ ለመስጠት እንዲዘጋጅ እንቅቶታል» ነበር ያሉት። ነገር ግን በዚያ ሰልፍ ላይ የተደመጡት መጽሐፎች ማንም በግልፅ ያውቃቸዋል። ሀላፊው አይደዘው የተናገሩት አንድ ሀቅ ግን ነበር። «በሰልፉ

ላይ ህገ-መንግሥቱን የሚፃረሩ ድርጊቶች ታይተዋል። ብለዋል። ይህን ሲጠቅሱም ሰልፈኛው ይዟቸው የወጣው ባንዴራ በህገ-መንግሥቱ የፀደቀውንና እና የኢትዮጵያ ብሄሮች፣ ብሔረሰቦች እና ህዝቦች ህብር እና አንድነትን የሚያሳየውን አርማ ያለበት ባንዴራ ሰልፈኛው በግልፅ አልተቀበለውም። ይህ ደግሞ የሚያመለክተው አብይ ጉዳይ አለ። ይኸውም ሰልፉን ከኋላ ሆኖ የሚዘውረው በብሔሮች አንድነት የማያምን ቡድን መኖሩን ባይናገሩም ለማለት አስበው ትተውታል።

ልብ በሉ ይህች ናት የእኛ አገር ኢትዮጵያ በተለይም የአማራ ክልል። አንዱ ሰላማዊ ሰልፍ በጠየቀ መልሱ የጥይት አረር፣ የጅምላ እስር፣ ከሥራ መፈናቀል፣ ከቀየው መሰደድ ሲሆን ለሌላው ቡድን ግን ህጋዊ ሽፋን ተሰጥቶት ያልተጠየቀ የመልካም አስተዳደር ጥያቄ እንደተጠየቀ ተደርጎ ቀረበ።

ታዲያ አሁን በአገሪቱ ላይ ያለው ህገ-መንግሥት የእነማን ነው? ይህች አገርስ የማን ናት? ሥርዓቱንና መንግሥታዊ ተቋሙን በተለያዩ መንገድ ለተቆጣጠረው እና በሀይል ለሚያምነው ቡድን ወይስ ህግን መሰረት አድርጎ ለሚንቀሳቀሰው ህዝብ?

አንድ አገር ያወጣቸውን ህግ መቀበል እና ለዚያ ተገዥ መሆን አለያም በሰለጠነ መንገድ ማስቀየር የሥልጣን ምልክት ቢሆንም ህገ-ወጦች በበዙበት አገር እንዴት ሊቀጥል ይችላል? ለሁሉም መጭውን እድሜ ሰጥቶን አብረን እንየው

መንግሥት እንዲህ አይነት ቡድኖችን ቸላ ባላቸው ቁጥር እና በተቃራኒው ህግ አከባሪው ህዝብ ህገ-ወጦች በሚቆጣጠሩት ተቋም ለሞት፣ ለስደት፣ ለእስር፣ ለእንግልት በተዳረገ ቁጥር አገሪቱን እንደአገር ማስቀጠል ማሰብ የቀን ቅዠት ይመስለኛል።

የቅማንት ህዝብ ለግፈኞች አንገትክን ሰጥተህ ለምን አልታረድክም ተብሎ ወደ አስር ቤት ተግዟል። ዛሬም በገዥዎች አስር ቤት በመማቀቅ ላይ ይገኛል። ለምን ብሎ የጠየቀ የፌደራልም ሆነ የክልል መንግሥት የለም። በተቃራኒው ገዳዮች ግን ዛሬም የሚተማመኑትን ተማምነው (ጌታዎን የተማመነች በግ-- እንዲሉ) የቅማንትን ህዝብ ይገላሉ፣ ንብረቱን ይዘርፋሉ፣ ከቀየው ያፈናቀላል። የቅማንት ህዝብ ይህ ግፍ እየደረሰበት ያለው አንድም እንደደረሰው መብትህን ሳትጠይቅ ተረግጠህ አልኖርክም በሚሉ ትምህክት ቡድኖች ሲሆን ሌላው ደግሞ የኢህአዴግን (እነሱ በሚሉት ልጥራው የወያኔን) ሥርዓት በሀይል ለመናድ ከተሰለፈው አፍራሽ ሀይል ጋር ለምን አልተሰለፍክም በሚል ምክንያት ብቻ ነው። የፍትህ ሥርዓቱ፣ ዳኝነቱ፣ ህግ አስከባሪው በሙሉ በቅማንት ህዝብ ላይ በግልፅ ያደሙ በሚመስል መልኩ ግፉ ቀጥሏል። ገዳይ ተለቆ ሟች በእስር ይማቅቃል። ተባይ ከሥራ ተፈናቅሎ በዳይ በመንግሥት ሀላፊነት ላይ ይገኛል። ገዳይ እና ዘራፊ ያለምንም ሁኔታ ንጹህ አየር እየሳበ ሟች ያለፍርድ ይሰቃያል።

በመጨረሻ ማስተላለፍ የምፈልገው መለዕክት ህገ-መንግሥቱ ለተገፉ ህዝቦች የማይቆም ከሆነ እና አፋጣኝ ምላሽ የማይሰጥ ከሆነ የቅማንት ህዝብም ሆነ ሌሎች በደል እየደረሰባቸው ያሉ ህዝቦች ያዋጣናል የሚሉትን ማንኛውንም እርምጃ ከመውሰድ የሚያግታቸው ነገር የሚኖር አይመስለኝም። የዚህ ድምር ውጤት ደግሞ አገሪቱን ወደማያባራ ቀውስ ውስጥ ይከታታል። እኛ ቅማንቶች ሞት በቅቶናል፣ እስር መሮናል፣ ተቋማዊ መገለል አንገሽግሽናል።

ይህች አገር ለሁላችን የማትሆን ከሆነ ለማንኛችንም የምትሆን አይመስለኝም እና ልብ ያለው ልብ ይበል!